

พตส. 15

เอกสารทางวิชาการ

แนวทางการยุติความขัดแย้งทางการเมือง
ของสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์

เอกสารทางวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรม
หลักสูตรการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง รุ่นที่ 15

ประจำปี 2568

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พตส. 15

เอกสารทางวิชาการ

แนวทางการยุติความขัดแย้งทางการเมือง
ของสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์

จัดทำโดยนักศึกษากลุ่มที่ 7

1. นายเกียรติศักดิ์	กัลยาสิริวัฒน์	รหัส 010
2. นายฉัตรทิพย์	แมนหมาย	รหัส 020
3. นางสาวภัทราภรณ์	จรรยาโรจน์ ณ อยุรยา	รหัส 082
4. นายสัญญา	แก้วอนันต์	รหัส 119
5. นายสุเพียร	จึงเกรียงไกร	รหัส 131
6. นางสาวอัศรี	ศรีสงคราม	รหัส 144

เอกสารทางวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรม
หลักสูตรการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง รุ่นที่ 15 (พตส.15)
ประจำปี พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พตส. 15

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เอกสารทางวิชาการนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรม
หลักสูตรการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง รุ่นที่ 15 ประจำปี 2568
ของสถาบันวิทยาการพรรคการเมืองและการเลือกตั้ง
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมปฤณ นิยมไทย)
อาจารย์ที่ปรึกษา

พันตำรวจตรี .....

(เดชพล กอสนาน)

ผู้อำนวยการสถาบันวิทยาการพรรคการเมืองและการเลือกตั้ง

แนวทางการยุติความขัดแย้งทางการเมือง ของสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์

นายเกียรติศักดิ์ กัลยาสิริวัฒน์
นายฉัตรทิพย์ แม้นหมายรหัส
นางสาวภัทราภรณ์ จรูญโรจน์ ณ ออยุธยา
นายสัญญา แก้วอนันต์
นายสุเพียร จิ่งเกรียงไกร
นางสาวอัศรี ศรีสงคราม

บทคัดย่อ

ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยภายใต้บริบทของยุคโลกาภิวัตน์เป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนถึงพลวัตเชิงโครงสร้างของอำนาจ และความซับซ้อนของระบบสังคมที่ต้องเผชิญกับความท้าทายจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปัจจัยภายในประเทศ อาทิ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากรและโอกาส ตลอดจนปัญหาความไม่โปร่งใสในระบบการเมือง ได้สร้างรากฐานของความไม่พอใจในหมู่ประชาชน ขณะที่ปัจจัยภายนอก เช่น กระแสโลกาภิวัตน์ การไหลเวียนของข้อมูลทุนและแรงงาน การเปลี่ยนแปลงเชิงอุดมการณ์ รวมถึงบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศ ล้วนเข้ามาเสริมแรงให้ความขัดแย้งดำรงอยู่ในระดับที่ลึกซึ้งและมีพลวัตมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัลซึ่งการสื่อสารทางการเมืองสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยในยุคโลกาภิวัตน์ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของความขัดแย้งทางการเมืองในมิติของเศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองที่เหมาะสมและยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย

ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยไม่ใช่เพียงปรากฏการณ์เฉพาะหน้า หากแต่เป็นผลลัพธ์ของโครงสร้างอำนาจที่ไม่เป็นธรรม ระบบการเมืองที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และกลไกการจัดสรรทรัพยากรที่ล้มเหลวในการรองรับความหลากหลายทางสังคม ความขัดแย้งยิ่งทวีความซับซ้อนในบริบทของโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะเมื่อเทคโนโลยีดิจิทัลกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการปลุกเร้าอารมณ์ทางการเมือง ส่งผลให้เกิดการแบ่งแยกเชิงอุดมการณ์ที่รุนแรงและความไม่ไว้วางใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม

ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้จากการศึกษานี้เน้นการวางระบบประชาธิปไตยที่มีความยืดหยุ่น โปร่งใส และสามารถประสานความหลากหลายทางสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ แนวทางสำคัญ ได้แก่ การสร้างพื้นที่กลางสำหรับการเจรจาอย่างมีระบบและสันติ การเสริมสร้างความร่วมมือในระดับฐานรากและระดับชาติ การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเข้าใจร่วม การสนับสนุนบทบาทของภาคประชาสังคม

และองค์กระระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาและส่งเสริมทุนมนุษย์ทางการเมืองที่มีความสามารถ ในการบริหารจัดการความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ในระยะยาว

กลุ่มผู้จัดทำเห็นพ้องต้องกันว่าการยุติความขัดแย้งทางการเมืองอย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นต้อง อาศัยกระบวนการเปลี่ยนผ่านที่ครอบคลุมทั้งเชิงวัฒนธรรมและโครงสร้างทางการเมือง โดยต้องเริ่มต้น จากการปฏิรูปวัฒนธรรมทางการเมืองเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกประชาธิปไตย การเคารพในความแตกต่าง เสรีภาพในการแสดงออก และการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ พร้อมกันนี้ยังต้องมีการปรับ กลไกทางสถาบันให้เอื้อต่อการตรวจสอบ ถ่วงดุล และความรับผิดชอบต่อสาธารณะอย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุป การคลี่คลายความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยจำเป็นต้องใช้วิธีการแบบ องค์กรวมที่เชื่อมโยงมิติทางนโยบาย โครงสร้าง และวัฒนธรรมเข้าไว้ด้วยกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้าง ระบอบประชาธิปไตยที่มีพลวัต ยั่งยืน และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม และโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสมดุลและเป็นธรรม

1.ความเป็นมาและความสำคัญ

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา สังคมไทยได้เผชิญกับความขัดแย้งทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง และยืดเยื้อ ความขัดแย้งเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงจากความแตกต่างทางความคิดและอุดมการณ์เท่านั้น แต่ยังมียาฐานมาจากโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่ฝังรากลึกในระบบการปกครอง ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากรและโอกาส ตลอดจน ความล้มเหลวของกลไกประชาธิปไตยในการสร้างพื้นที่ให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจทางการเมืองได้อย่างแท้จริง ล้วนเป็นปัจจัยที่สะสมและส่งผลให้ความขัดแย้งรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนี้ ความขัดแย้งในสังคมไทยยังสะท้อนถึงปัญหาเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ทางการเมือง เช่น การมีบทบาทของกลุ่มอำนาจเก่า ความพยายามในการควบคุมอำนาจของกลุ่มชนชั้นนำ การใช้สถาบัน และกระบวนการยุติธรรมเป็นเครื่องมือทางการเมือง ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานของรัฐ และการขาด กระบวนการตรวจสอบถ่วงดุลที่เข้มแข็ง สิ่งเหล่านี้ล้วนบ่อนทำลายศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบ ประชาธิปไตยและก่อให้เกิดแรงต่อต้านในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่การประท้วง การเคลื่อนไหวทางสังคม ไปจนถึงความรุนแรงเชิงสัญลักษณ์และการแตกแยกของสังคมอย่างลึกซึ้ง เมื่อเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้เข้ามาเร่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงในระดับ โครงสร้างของประเทศ การเปิดรับแนวคิด ประสบการณ์ และความรู้จากทั่วโลกผ่านช่องทางสื่อดิจิทัล ทำให้ประชาชนไทย โดยเฉพาะเยาวชนรุ่นใหม่ มีมุมมองทางการเมืองที่หลากหลายมากขึ้น แต่ใน ขณะเดียวกันก็ทำให้การรวมศูนย์ทางความคิดและอำนาจแบบเดิมเริ่มถูกตั้งคำถามอย่างเข้มข้น สื่อสังคม ออนไลน์ได้กลายเป็นพื้นที่สำหรับการแสดงออกที่เปิดกว้าง โดยที่ไม่มีกลไกควบคุมหรือกำกับอย่างมี ประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลเท็จ การสร้างความเกลียดชัง และการบั่นทอนความเชื่อมั่น ซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ความขัดแย้งทางการเมืองในยุคนี้จึงไม่ได้จำกัดอยู่ในกรอบของพรรคการเมืองหรือชนชั้นนำอีกต่อไป แต่แผ่ขยายไปสู่ทุกระดับของสังคม ทั้งในระดับปัจเจก กลุ่ม และสถาบัน การแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันกลายเป็นชนวนของการปะทะทางความคิด การแบ่งฝักแบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน และการปฏิเสธความชอบธรรมของกันและกัน ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นไม่เพียงส่งผลกระทบในทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อสายสัมพันธ์ทางสังคม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และศักยภาพของประเทศในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ดังนั้น การยุติความขัดแย้งทางการเมืองของสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจที่ลึกซึ้งและรอบด้าน โดยเริ่มต้นจากการยอมรับความหลากหลายทางความคิด และวัฒนธรรมการเมือง การสร้างพื้นที่กลาง สำหรับการเจรจาและการแลกเปลี่ยนอย่างสันติ การพัฒนาระบบการศึกษาให้เน้นเรื่องความรู้เท่าทันสื่อ และการคิดเชิงวิพากษ์ รวมถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของประเทศอย่างเท่าเทียมกัน การยุติความขัดแย้งจึงไม่ใช่เพียงเรื่องของการประนีประนอมทางการเมืองระยะสั้น แต่ต้องเป็นกระบวนการทางสังคมที่ยั่งยืน ที่ตั้งอยู่บนหลักของความยุติธรรม ความเข้าใจ และการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

การศึกษาในครั้งนี้อาจมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการรวบรวม วิเคราะห์ และเสนอแนวทางการยุติความขัดแย้งทางการเมืองของสังคมไทยอย่างเป็นระบบ โดยเน้นบริบทของยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อทุกมิติของสังคมไทยอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ บทความจะนำเสนอกรอบแนวคิดทางทฤษฎีร่วมสมัยกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง และแนวทางเชิงนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อสร้างรากฐานของสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้ระบอบประชาธิปไตยที่ยืดหยุ่น โปร่งใส และมีความสามารถในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายของโลกยุคใหม่ได้อย่างยั่งยืน และมุ่งเน้นเพื่อศึกษาสาเหตุความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อศึกษาผลกระทบของความขัดแย้งทางการเมืองในมิติของเศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และเพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองที่เหมาะสมและยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย

และขอบเขตการศึกษานี้จะครอบคลุมถึงความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยเริ่มเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมืองอันมีสาเหตุมาจากระแสโลกาภิวัตน์ โดยจะมุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ผลกระทบในมิติต่าง ๆ และแนวทางในการยุติความขัดแย้งอย่างยั่งยืน เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในบริบทของไทย

2. บริบทของความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย

ก่อนที่จะกล่าวถึงรายละเอียดของประวัติศาสตร์ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย จำเป็นต้องเข้าใจถึงลักษณะพื้นฐานของการเมืองไทยที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงทางอำนาจและอุดมการณ์ตั้งแต่ยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์จนถึงยุคประชาธิปไตย ความขัดแย้งเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงผลจากความแตกต่างทางความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมือง แต่ยังเป็นผลสะท้อนของความไม่สมดุล

ทางโครงสร้างในสังคม ทั้งในแง่เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และบทบาทของชนชั้นนำในกระบวนการการเมือง ประวัติศาสตร์ความขัดแย้งในประเทศไทยจึงเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมและการเปลี่ยนผ่านทางอำนาจที่ซับซ้อน ซึ่งจะถูกอธิบายเพิ่มเติมในลำดับถัดไป

2.1 ประวัติศาสตร์ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย

2.1.1 การเปลี่ยนแปลงจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่ประชาธิปไตย

การเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. 2475 และผลกระทบต่อระบบการเมือง การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของระบบประชาธิปไตยในประเทศไทย แม้จะมีเจตนารมณ์ในการสร้างสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วม แต่ในความเป็นจริง การเปลี่ยนแปลงนี้ยังเผชิญกับปัญหาการคงอยู่ของโครงสร้างอำนาจดั้งเดิม กลุ่มชนชั้นนำและกองทัพยังคงมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศ ส่งผลให้การเมืองไทยในช่วงแรกยังคงไร้เสถียรภาพและเต็มไปด้วยความขัดแย้ง การเมืองไทยในช่วงแรกต้องเผชิญกับการแย่งชิงอำนาจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ที่ยังคงยึดมั่นในระบอบเก่า และผู้ที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง (ปรีดี, 2547)

ความไม่มั่นคงทางการเมืองในช่วงเริ่มต้นของประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้เกิดการรัฐประหารบ่อยครั้งในช่วงหลัง พ.ศ. 2475 โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2490 - 2500 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่การเมืองไทยยังขาดความโปร่งใสและกลไกการตรวจสอบที่เหมาะสม การปะทะกันระหว่างกลุ่มผลประโยชน์และอุดมการณ์ยังคงดำเนินต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาธิปไตยไทยไม่สามารถเจริญเติบโตอย่างมั่นคง ประชาชนยังคงถูกจำกัดบทบาทในกระบวนการทางการเมือง และการรัฐประหารกลายเป็นเครื่องมือในการแก้ไขความขัดแย้งที่ไม่สามารถคลี่คลายได้ในระบบปกติ (นิธิ, 2558)

2.1.2 เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เหตุการณ์นี้เกิดจากการรวมพลังของประชาชนและนักศึกษา เพื่อต่อต้านรัฐบาลเผด็จการในยุคนั้น การประท้วงที่มีจำนวนผู้เข้าร่วมอย่างมหาศาลนำไปสู่การลาออกของรัฐบาลในที่สุด อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์นี้ยังเผยให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงพฤติกรรมของประชาชนที่เริ่มมีบทบาทสำคัญในการเมืองไทย นอกจากนี้ การสนับสนุนของประชาชนต่อกลุ่มนักศึกษาเป็นตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่สะท้อนถึงความไม่พอใจต่อระบอบการปกครองในยุคนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2563)

เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 การต่อต้านรัฐบาลที่มาจากการรัฐประหารในช่วงนี้ นำไปสู่การปราบปรามประชาชนอย่างรุนแรง การใช้กำลังทหารในการควบคุมสถานการณ์สร้างความไม่พอใจในวงกว้าง เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นที่ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปเชิงโครงสร้างในระบบการเมือง เช่น การผลักดันให้มีรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น และความพยายามในการลดบทบาทของกองทัพในทางการเมือง เหตุการณ์นี้ยังเป็นจุดเปลี่ยนที่สร้างความตระหนักในหมู่ประชาชนถึงความสำคัญของสิทธิเสรีภาพและประชาธิปไตย (ธีระชัย, 2563)

2.1.3 ผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

การแบ่งฝักฝ่ายในสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐบาล ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมืองต่างๆ ทำให้การทำงานของรัฐบาลไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแบ่งขั้วทางการเมืองยังส่งผลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะและสร้างความไม่มั่นคงในระบบการปกครอง ความแตกแยกในสังคมส่งผลให้เกิดการไม่ยอมรับผลลัพธ์ของกระบวนการทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง หรือการกำหนดนโยบายของรัฐบาล (สมชาย, 2562)

ความเสียหายต่อเศรษฐกิจจากการชุมนุมและความไม่มั่นคงทางการเมือง การประท้วงและการชุมนุมที่ยืดเยื้อส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในหลายด้าน เช่น การลดลงของการลงทุนจากต่างประเทศ การชะลอตัวของการท่องเที่ยว และการหยุดชะงักของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชุมนุม ภาคธุรกิจต้องเผชิญกับความสูญเสียทางการเงินในขณะที่รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (ธนาकरโลก, 2562)

ผลกระทบต่อความสัมพันธ์และความไว้วางใจในสังคม ความขัดแย้งทำให้เกิดการแบ่งแยกในสังคมและลดความไว้วางใจระหว่างกลุ่มประชาชน การแบ่งฝักฝ่ายและการสร้างความเป็นอริระหว่างกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาความแตกแยกทางสังคมที่ลึกซึ้ง ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นต่างกันก็ถูกทำลายลง ทำให้การสร้างความร่วมมือในกิจกรรมสาธารณะเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น (ธีระชัย, 2563)

2.1.4 บทบาทของสื่อออนไลน์ในความขัดแย้ง

การแพร่กระจายข้อมูลผ่านโซเชียลมีเดีย สื่อออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการกระจายข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในยุคปัจจุบัน โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Twitter และ YouTube เป็นช่องทางสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม การกระจายข้อมูลผ่านสื่อเหล่านี้มักไม่ผ่านการตรวจสอบที่เพียงพอ ทำให้เกิดการแพร่กระจายของข้อมูลบิดเบือนและสร้างความเข้าใจผิดในหมู่ประชาชน ตัวอย่างเช่น การแพร่กระจายข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองที่ถูกบิดเบือนโดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย การพึ่งพาโซเชียลมีเดียเพียงอย่างเดียวในการรับข้อมูลข่าวสารส่งผลให้เกิดการตัดสินใจที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง (พัชรินทร์, 2565)

บทบาทของข่าวเท็จ และการสร้างความเกลียดชัง การใช้สื่อออนไลน์เพื่อเผยแพร่ข่าวเท็จเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เพิ่มความรุนแรงของความขัดแย้งในประเทศไทย ข่าวเท็จมักถูกใช้เพื่อปลุกระดมความไม่พอใจหรือสร้างความเกลียดชังระหว่างกลุ่มประชาชน เช่น การบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดพลาดเกี่ยวกับกลุ่มผู้ชุมนุม การเผยแพร่ข่าวเท็จนี้ส่งผลให้เกิดความรุนแรงในเชิงวาทกรรมและการกระทำระหว่างกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างกัน การวางแผนการป้องกันและสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของข่าวเท็จจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง (Castells, 2010; ธีระชัย, 2563)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความขัดแย้งทางการเมือง

3.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีบทบาทสำคัญในการสร้างและกระตุ้นความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างชนชั้นในสังคมไทยยังคงเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและเขตเมืองที่ด้อยพัฒนา กลุ่มชนบทมักมองว่าภาครัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจในเขตเมืองใหญ่มากกว่าการกระจายทรัพยากรไปยังพื้นที่ห่างไกล ความรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรมนี้เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้กลุ่มประชาชนในชนบทออกมาเรียกร้องสิทธิที่เท่าเทียม (ธนาคารโลก, 2562)

ความเหลื่อมล้ำไม่ได้จำกัดเพียงในแง่ของรายได้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ความแตกต่างนี้ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความไม่เท่าเทียม เช่น การเรียกร้องนโยบายที่สนับสนุนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และการผลักดันให้มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชนบท การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ยังส่งผลให้เกิดการเปรียบเทียบทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยเผชิญกับแรงกดดันในการแข่งขันทางเศรษฐกิจในระดับโลก ความกดดันดังกล่าวทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าและกลุ่มที่ต้องแบกรับผลกระทบ เช่น เกษตรกรรายย่อยที่ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าเกษตรนำเข้าได้ การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสร้างโอกาสให้กับกลุ่มที่ด้อยโอกาสจึงเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญในการลดความขัดแย้งทางการเมือง (Keohane & Nye, 2000)

3.2 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม

ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมมีบทบาทอย่างมากในการสร้างความขัดแย้งในประเทศไทย ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ในสังคมไทย เช่น ความแตกต่างทางศาสนา ภาษา และวิถีชีวิตระหว่างกลุ่มคนในพื้นที่ต่างๆ ทำให้เกิดความไม่เข้าใจและความไม่ไว้วางใจกัน ตัวอย่างเช่น ความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่มีมิติทางศาสนาและวัฒนธรรมเป็นส่วนประกอบสำคัญ ความรู้สึกของกลุ่มคนในพื้นที่ที่เชื่อว่าตนเองถูกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมจากภาครัฐ กลายเป็นปัจจัยกระตุ้นความขัดแย้งที่ยืดเยื้อ (ธีระชัย, 2563)

ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเชิงสังคม เช่น การเคลื่อนย้ายประชากรจากชนบทสู่เมืองใหญ่ เพื่อหางานทำ ส่งผลให้เกิดการปรับตัวของกลุ่มประชากรและการปะทะกันทางวัฒนธรรมระหว่างคนในพื้นที่เดิมและผู้ย้ายถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ยังเพิ่มความตึงเครียดในสังคม เช่น การเปิดรับวัฒนธรรมตะวันตกซึ่งถูกมองว่าเป็นการคุกคามต่อวัฒนธรรมดั้งเดิม การสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมที่แตกต่างและส่งเสริมความเท่าเทียมในด้านสิทธิและโอกาสเป็นสิ่งสำคัญในการลดความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม (พัชรินทร์, 2565)

ความเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างประชากร เช่น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความขัดแย้งทางสังคม การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุสร้างภาระในด้านงบประมาณและทรัพยากรของภาครัฐ ซึ่งก่อให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากรระหว่างกลุ่มประชากรที่มีความต้องการแตกต่างกัน การสร้างสมดุลระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุและคนรุ่นใหม่จึงเป็นสิ่งสำคัญในการลดความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในระบบสังคม

3.3 ปัจจัยทางการเมือง

ปัจจัยทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเทศไทย ระบบการเมืองที่ขาดความโปร่งใสและการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจที่เหมาะสมมักนำไปสู่ความไม่ไว้วางใจในหมู่ประชาชน ตัวอย่างเช่น กระบวนการเลือกตั้งที่ถูกตั้งคำถามเกี่ยวกับความโปร่งใส การแทรกแซงของกลุ่มอิทธิพล หรือการซื้อเสียง ล้วนแต่ส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มมองว่าระบบการเมืองขาดความชอบธรรม (สมชาย, 2562)

ความไร้เสถียรภาพของระบบการเมืองไทยยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการบริหารจัดการความขัดแย้งในระดับโครงสร้าง การใช้อำนาจในทางที่ผิดของผู้นำหรือกลุ่มการเมืองยังเป็นปัจจัยที่กระตุ้นความขัดแย้ง ตัวอย่างเช่น การกำหนดนโยบายที่สนับสนุนผลประโยชน์ของกลุ่มชนชั้นนำหรือพรรคพวก โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ การปฏิรูปกฎหมาย และการปรับปรุงระบบการเลือกตั้งยังคงเป็นหัวข้อที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมืองในประเทศไทย การปฏิรูประบบการเมืองให้มีความโปร่งใส และเพิ่มกลไกการตรวจสอบจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างเสถียรภาพทางการเมือง (ธีระชัย, 2563)

การแทรกแซงจากองค์กรระหว่างประเทศ เช่น การกำหนดมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนหรือความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจ ยังสร้างความขัดแย้งในแง่ของการรักษาอำนาจอธิปไตยของประเทศ การบริหารจัดการปัจจัยเหล่านี้ในระดับโครงสร้างจึงมีความสำคัญในการสร้างสมดุลและลดความขัดแย้งในระยะยาว

4. ผลกระทบของความขัดแย้งทางการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์

4.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจในหลายมิติ ความไม่แน่นอนทางการเมืองส่งผลให้การลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) ลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากนักลงทุนมีความกังวลเกี่ยวกับเสถียรภาพของประเทศ ความไม่แน่นอนนี้ทำให้ประเทศไทยสูญเสียโอกาสในการดึงดูดทุนใหม่ที่สามารถใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจได้ นอกจากนี้ การชุมนุมและการประท้วงที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในเขตเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ ยังส่งผลกระทบโดยตรงต่อธุรกิจในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดเล็กที่ต้องปิดกิจการชั่วคราวหรือธุรกิจขนาดใหญ่ที่ต้องปรับลดการดำเนินงานเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยง ความเสียหายทางเศรษฐกิจนี้ไม่เพียงแต่เกิดขึ้นในระยะ

สิ้น แต่ยังมีผลกระทบที่ยืดเยื้อไปถึงการลดลงของความเชื่อมั่นจากนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งอาจต้องใช้เวลาหลายปีกว่าที่จะฟื้นฟูได้ (ธนาคารโลก, 2562)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นหนึ่งในแหล่งรายได้หลักของประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างหนักจากความขัดแย้งทางการเมือง การลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงที่เกิดความไม่สงบ เช่น การชุมนุมประท้วงในพื้นที่สำคัญ หรือความขัดแย้งที่ปรากฏในสื่อระดับนานาชาติ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวหลีกเลี่ยงการเดินทางมายังประเทศไทย รายได้จากการท่องเที่ยวที่ลดลงนี้ไม่ได้กระทบเพียงแค่ผู้ประกอบการโรงแรมหรือบริษัทท่องเที่ยว แต่ยังส่งผลต่อเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น เช่น การสูญเสียรายได้ของผู้ค้ารายย่อยและแรงงานในอุตสาหกรรมบริการ (สมชาย, 2562)

นอกจากนี้ การหยุดชะงักของโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนและระบบขนส่งมวลชน ซึ่งมักเกิดขึ้นเนื่องจากข้อพิพาททางการเมือง ส่งผลให้การพัฒนาประเทศล่าช้าและต้นทุนทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับความขัดแย้งทางการเมืองจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่โปร่งใสและการสนับสนุนจากประชาชนเพื่อสร้างความมั่นใจในระยะยาว (Keohane & Nye, 2000)

4.2 ผลกระทบต่อสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม

ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยส่งผลต่อความสัมพันธ์ในสังคมอย่างลึกซึ้งและหลากหลาย ความแตกแยกทางการเมืองระหว่างกลุ่มประชาชนที่มีอุดมการณ์ และความเชื่อแตกต่างกันได้นำไปสู่การลดลงของความไว้วางใจระหว่างกลุ่มในสังคม ความเป็นปรปักษ์ระหว่างกลุ่มที่สนับสนุนฝ่ายการเมืองต่างๆ ทำให้เกิดความแตกแยกในชุมชนและครอบครัว การแบ่งขั้วทางการเมืองยังขัดขวางการสร้างความร่วมมือในโครงการพัฒนาชุมชนและกิจกรรมสาธารณะที่ต้องการความสามัคคีเพื่อขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้า (ธีระชัย, 2563)

ผลกระทบดังกล่าว ยังขยายไปถึงกลุ่มเยาวชนที่เริ่มแสดงออกทางการเมืองมากขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ ความแตกต่างในมุมมองและความเชื่อของเยาวชนกับกลุ่มคนรุ่นเก่าทำให้เกิดการปะทะในเชิงวาทกรรมและการแสดงออกที่รุนแรงมากขึ้นในบางครั้ง นอกจากนี้ การใช้สื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Twitter และ YouTube ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือการปลุกระดม ยังเพิ่มระดับความตึงเครียดในสังคม การเผยแพร่ข่าวเท็จหรือข้อมูลที่ไม่ได้รับการตรวจสอบทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเพิ่มความไม่ไว้วางใจในวงกว้าง (พัชรินทร์, 2565)

ความขัดแย้งยังส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของสถาบันครอบครัว โดยเฉพาะในกรณีที่สมาชิกในครอบครัวมีความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน การทะเลาะเบาะแว้งและการขาดความเข้าใจในเรื่องการเมืองอาจนำไปสู่ความตึงเครียดที่ยากจะฟื้นคืน นอกจากนี้ การแบ่งแยกในระดับชุมชนยังส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การแบ่งกลุ่มในกิจกรรมสาธารณะและการลดลงของ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในท้องถิ่น (สมชาย, 2562)

4.3 ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ระหว่างประเทศ

ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในเวทีระหว่างประเทศ ประเทศไทยซึ่งเคยถูกมองว่าเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการเมืองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลับต้องเผชิญกับการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความไม่เสถียรทางการเมืองและการละเมิดสิทธิมนุษยชน การปรากฏของเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองในสื่อระดับโลก เช่น การปราบปรามผู้ชุมนุม หรือ การใช้กฎหมายที่ขัดแย้งกับหลักการสิทธิมนุษยชน ได้สร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อสายตาของนานาชาติ (Keohane & Nye, 2000)

ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ดังกล่าวทำให้ประเทศไทยสูญเสียโอกาสในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น การเจรจาข้อตกลงการค้าเสรีหรือการได้รับความช่วยเหลือด้านพัฒนาจากองค์กรนานาชาติ นอกจากนี้ ความไม่แน่นอนทางการเมืองยังทำให้ประเทศไทยไม่สามารถใช้บทบาทเชิงรุกในเวทีอาเซียน และภูมิภาคอื่นๆ ได้อย่างเต็มที่ การสร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่เน้นความโปร่งใส ความยุติธรรม และเสถียรภาพ เป็นสิ่งจำเป็นในการฟื้นฟูสถานะของประเทศไทยในเวทีโลก การพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนและการยกระดับความสัมพันธ์กับมหาอำนาจ เช่น จีนและสหรัฐอเมริกา จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและฟื้นฟูสถานะของประเทศไทยในระดับโลกได้ในระยะยาว (ธีระชัย, 2563)

5. แนวทางการยุติความขัดแย้งทางการเมือง

5.1 การสร้างพื้นที่กลางสำหรับการเจรจา

การสร้างพื้นที่กลางสำหรับการเจรจาเป็นกลไกสำคัญในการลดความตึงเครียดระหว่างกลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน พื้นที่กลางหมายถึงการสร้างสถานที่หรือเวทีที่ทุกฝ่ายสามารถมาพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเท่าเทียมและปราศจากอคติ การดำเนินการในลักษณะนี้จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างกลุ่มที่มีความขัดแย้ง โดยพื้นที่กลางอาจอยู่ในรูปแบบของฟอรัมสาธารณะ การประชุมระดับชาติ หรือการสนับสนุนจากองค์กรที่เป็นกลาง เช่น สถาบันการศึกษา หรือองค์กรระหว่างประเทศ (ธีระชัย, 2563)

ตัวอย่างของการสร้างพื้นที่กลางที่ประสบความสำเร็จสามารถพบได้ในกรณีศึกษาของประเทศนอร์เวย์ที่ใช้กระบวนการเจรจาสันติภาพในปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาติ วิธีนี้เน้นการเปิดพื้นที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในบรรยากาศที่ปลอดภัย การนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในประเทศไทย เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการกลางที่มีตัวแทนจากทุกภาคส่วน อาจช่วยลดความขัดแย้งทางการเมืองในระยะยาว การจัดเวทีเจรจาในลักษณะนี้ไม่เพียงแต่เป็นการแก้ปัญหาระยะสั้น แต่ยังเป็น การวางรากฐานสำหรับความร่วมมือในอนาคต (Keohane & Nye, 2000)

พื้นที่กลางยังสามารถสนับสนุนผ่านการใช้เทคโนโลยี เช่น การประชุมออนไลน์หรือแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ช่วยให้ผู้คนสามารถเข้าร่วมการสนทนาได้จากทุกที่ทั่วประเทศ การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างความไว้วางใจและทำให้กระบวนการเจรจามีประสิทธิภาพมากขึ้น (พัชรินทร์, 2565)

5.2 การส่งเสริมความร่วมมือในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

ความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่างๆ ในระดับท้องถิ่นและระดับชาติเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการลดความขัดแย้งและสร้างความปรองดอง การสนับสนุนโครงการพัฒนาชุมชนที่ให้ทุกกลุ่มในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น โครงการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือโครงการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในชุมชน สามารถช่วยลดความรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรมและสร้างความไว้วางใจในระดับพื้นที่ การพัฒนาชุมชนที่มีส่วนร่วมยังช่วยสร้างโอกาสให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของและมีบทบาทในการพัฒนาชีวิตของตนเอง (สมชาย, 2562)

ในระดับชาติ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ องค์กรเอกชน และภาคประชาสังคมเป็นสิ่งจำเป็น ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งกลไกความร่วมมือระดับชาติที่เน้นการประสานงานระหว่างกลุ่มการเมืองต่างๆ เพื่อหาข้อตกลงร่วมในประเด็นที่สำคัญ เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือการกำหนดนโยบายที่มีผลกระทบต่อทุกภาคส่วน การส่งเสริมความร่วมมือในลักษณะนี้จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบประชาธิปไตยของประเทศและลดความขัดแย้งทางการเมือง การมีส่วนร่วมขององค์กรพัฒนาเอกชนในกระบวนการนี้ยังช่วยเพิ่มความโปร่งใสและทำให้การดำเนินงานมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น (ธีระชัย, 2563)

5.3 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน

เทคโนโลยีดิจิทัลมีศักยภาพในการสร้างความเข้าใจร่วมกันและลดความขัดแย้งทางการเมือง การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและโปร่งใส เช่น การจัดทำเว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดียที่นำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและแนวทางการแก้ไขปัญหา สามารถช่วยลดความเข้าใจผิดและสร้างการสนทนาเชิงสร้างสรรค์ (พัชรินทร์, 2565)

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการใช้แอปพลิเคชันสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศเอสโตเนีย ซึ่งประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อรัฐบาลได้โดยตรง การนำแนวทางดังกล่าวมาใช้ในประเทศไทย เช่น การสร้างแอปพลิเคชันที่ส่งเสริมการรับฟังความคิดเห็นจากทุกกลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมเสวนาออนไลน์ จะช่วยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยียังช่วยให้ข้อมูลถูกเผยแพร่อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ลดข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องและมีส่วนร่วมได้เท่าเทียม (Keohane & Nye, 2000)

5.4 บทบาทของภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศ

ภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมือง โดยเฉพาะในบริบทที่รัฐขาดความสามารถในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และกลุ่มนักเคลื่อนไหวสามารถทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสร้างความไว้วางใจระหว่างกลุ่มที่มีความขัดแย้ง รวมถึงสนับสนุนการปฏิรูปเชิงโครงสร้าง เช่น การส่งเสริมความเท่าเทียมในระบบการศึกษา

และเศรษฐกิจ การจัดกิจกรรมสาธารณะที่เน้นการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคมยังเป็น บทบาทสำคัญของภาคประชาสังคมในการสร้างความปรองดอง (สมชาย, 2562)

องค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ (UN) และสมาคมประชาชาติแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) สามารถเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการเจรจา การให้คำปรึกษา และการให้ ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสันติภาพการใช้ประสบการณ์ จากประเทศที่เคยเผชิญกับความขัดแย้ง เช่น ประเทศในแอฟริกาใต้ หรือไอร์แลนด์เหนือ จะช่วยให้ ประเทศไทยสามารถนำแนวทางที่เหมาะสมมาปรับใช้เพื่อสร้างความปรองดองในระดับประเทศ การร่วมมือ กับองค์กรระหว่างประเทศยังช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือในกระบวนการเจรจา และทำให้ประเทศไทย สามารถเรียนรู้จากความสำเร็จและความล้มเหลวของประเทศอื่นๆ (ธีระชัย, 2563)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในบทความนี้ พบว่าความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ซับซ้อน และมีรากฐานมาจากหลายปัจจัย ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง ความเหลื่อมล้ำ ทางเศรษฐกิจและโอกาส การแบ่งแยกทางอุดมการณ์ และการขาดความโปร่งใสในระบบการเมืองเป็น ปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งมีผลกระทบในวงกว้าง ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ การลดลง ของการลงทุน การชะลอตัวของการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านสังคมที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชนและ ครอบครัว และด้านภาพลักษณ์ระหว่างประเทศที่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของประเทศไทยในเวทีโลก

ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบในระยะยาวทั้งต่อการพัฒนาประเทศและความเชื่อมั่นของ ประชาชนต่อระบบการปกครอง นอกจากนี้ ความซับซ้อนของปัจจัยต่างๆ ยังทำให้การแก้ไขปัญหา ต้องการแนวทางที่หลากหลายและครอบคลุม ซึ่งบทความนี้ได้เสนอแนวทางสำคัญ เช่น การสร้างพื้นที่กลาง สำหรับการเจรจา การส่งเสริมความร่วมมือในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน และการเสริมบทบาทของภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปรับใช้เพื่อสร้างสังคมที่สงบสุขและยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดตั้งคณะกรรมการกลางที่เป็นกลาง รัฐบาลควรสนับสนุนการจัดตั้งคณะกรรมการกลาง ที่มีตัวแทนจากทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อทำหน้าที่เป็นเวทีสำหรับการหารือและเจรจาในประเด็นที่เป็น ข้อพิพาท โดยควรดำเนินการในลักษณะที่โปร่งใสและไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด เพื่อสร้างความไว้วางใจในกระบวนการ แก้ไขปัญหา การสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศอาจช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือในระดับ นานาชาติ

2. การพัฒนานโยบายที่ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ รัฐบาลควรเน้นการกระจายทรัพยากรและ โอกาสทางเศรษฐกิจไปยังพื้นที่ชนบทและกลุ่มประชากรที่ด้อยโอกาส การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา และการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างเท่าเทียมจะช่วยลดความรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรม

การสนับสนุนธุรกิจรายย่อยและการส่งเสริมเศรษฐกิจในท้องถิ่นยังช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และลดแรงกดดันต่อกลุ่มประชากรที่อยู่ในชนบท

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การสร้างกลไกที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง เช่น การจัดประชาพิจารณ์ การสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบาย หรือการสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการแสดงความคิดเห็น จะช่วยให้ประชาชนรู้สึกว่ามีบทบาทและเสียงในการกำหนดทิศทางของประเทศ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่างๆ จะช่วยลดความขัดแย้งในระยะยาว

4. การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์ การรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์อย่างรับผิดชอบ รวมถึงการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลก่อนแชร์ จะช่วยลดการแพร่กระจายของข่าวเท็จและลดความรุนแรงของความขัดแย้งที่เกิดจากการบิดเบือนข้อมูล การสนับสนุนจากภาคประชาสังคมและสถาบันการศึกษาในการพัฒนาความรู้ด้านสื่อยังมีความสำคัญในการสร้างประชากรที่มีความรู้เท่าทันสื่อ

5. การเสริมสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ ประเทศไทยควรเปิดรับความช่วยเหลือและคำปรึกษาจากองค์กรระหว่างประเทศในการแก้ไขความขัดแย้ง เช่น การนำประสบการณ์จากประเทศที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความปรองดองมาเป็นต้นแบบ รวมถึงการเสริมสร้างบทบาทในเวทีอาเซียนเพื่อสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาค การร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศยังช่วยเพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศ

6. การส่งเสริมการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน การลงทุนในระบบการศึกษาที่ส่งเสริมความคิดเชิงวิพากษ์ และการเคารพในความหลากหลายทางความคิดและวัฒนธรรมจะช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับสังคมที่ยั่งยืนและลดความขัดแย้งในอนาคต การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างความเข้าใจในประเด็นความขัดแย้งจะช่วยเสริมสร้างความสามารถของประชากรในการเผชิญหน้ากับความท้าทายในอนาคต

ข้อเสนอแนะที่มีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

1. การพัฒนากระบวนการเลือกตั้งที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ควรเน้นย้ำการออกแบบกระบวนการเลือกตั้งที่เปิดเผย โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การลงทะเบียนผู้สมัคร การจัดการหน่วยเลือกตั้ง ไปจนถึงการนับคะแนน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน การใช้เทคโนโลยี เช่น Blockchain หรือระบบดิจิทัล อาจช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสในกระบวนการดังกล่าว

2. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้ง ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งมากขึ้น เช่น การจัดโครงการอบรมเกี่ยวกับความสำคัญของการเลือกตั้ง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์หรือการใช้เทคโนโลยีเพื่อเปิดพื้นที่สำหรับการแสดงความคิดเห็นในกระบวนการเลือกตั้ง

3. การจัดการกับการละเมิดกฎหมายเลือกตั้งอย่างเข้มงวด กกต. ควรดำเนินการตรวจสอบและจัดการกับการละเมิดกฎหมายเลือกตั้ง เช่น การซื้อเสียง การใช้ทรัพยากรของรัฐในทางที่ผิดหรือการ

แทรกแซงจากกลุ่มที่มีอิทธิพล ด้วยมาตรการที่เข้มงวดและเป็นธรรม เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของกระบวนการเลือกตั้ง

4. **การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความโปร่งใส** การนำเทคโนโลยี เช่น Blockchain หรือระบบดิจิทัลอื่นๆ มาใช้ในการบันทึกและติดตามผลการเลือกตั้ง สามารถช่วยเพิ่มความโปร่งใสและลดข้อโต้แย้งในผลการเลือกตั้งได้ นอกจากนี้ การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งผ่านช่องทางออนไลน์อย่างต่อเนื่อง จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการเลือกตั้ง การสร้างความร่วมมือระหว่าง กกต. และภาคประชาสังคม ในการพัฒนากระบวนการเลือกตั้งยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างระบบที่มีความโปร่งใสมากขึ้น

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้จัดทำ

จากการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางในการยุติความขัดแย้งทางการเมืองของสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ กลุ่มผู้จัดทำมีข้อเสนอเชิงนโยบายเพิ่มเติมที่มุ่งขยายความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับพลวัตทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทย ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่มีบทบาทสำคัญต่อการก่อตัวและยืดเยื้อของความขัดแย้งทางการเมือง แนวทางการแก้ไขจึงมีอาจจำกัดอยู่เพียงมาตรการทางเทคนิคหรือกฎหมาย หากแต่จำเป็นต้องมีการอภิปรายวิเคราะห์และปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับบริบททางประวัติศาสตร์ และโครงสร้างอำนาจเชิงสถาบัน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและทัศนคติของสังคมในระยะยาว

ประการแรก กลุ่มผู้จัดทำเสนอให้มีการปฏิรูปวัฒนธรรมทางการเมือง โดยส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านจากแนวโน้มอำนาจนิยมและวัฒนธรรมการยอมจำนนต่ออำนาจรัฐ ไปสู่การสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง การยอมรับความหลากหลายทางความคิดเห็น และการเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การปฏิรูปนี้ควรฝังรากผ่านระบบการศึกษา การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมพื้นที่ถกเถียงที่ปลอดภัย และการผลักดันวาทกรรมทางสังคมที่สนับสนุนการวิพากษ์อย่างมีเหตุผลบนฐานข้อมูลและหลักวิชา

ประการที่สอง สื่อมวลชนและเทคโนโลยีดิจิทัลควรได้รับการสนับสนุนให้ทำหน้าที่เป็นเวทีกลางที่เปิดกว้างและเท่าเทียมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยเน้นบทบาทในการตรวจสอบข้อเท็จจริง สร้างความรู้เชิงวิพากษ์ และลดการแบ่งฝักฝ่ายเชิงอุดมการณ์ที่รุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของข่าวปลอมและข้อมูลที่ถูกจัดฉากเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง กลไกนี้ควรดำเนินควบคู่กับการพัฒนาแพลตฟอร์มสื่อที่มีความเป็นอิสระ ปลอดจากการครอบงำของทุนหรืออำนาจรัฐ และสามารถเข้าถึงกลุ่มประชากรได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบางทางสังคม

ประการที่สาม กลุ่มผู้จัดทำเห็นว่าการยุติความขัดแย้งในระดับโครงสร้างต้องเริ่มจากการบูรณาการเชิงนโยบายระหว่างภาครัฐในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การสาธารณสุข และการจัดสรรทรัพยากร เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำทางโอกาส ซึ่งเป็นรากฐานของความไม่พอใจเชิงโครงสร้างที่ฝังรากลึกในสังคมไทย การกำหนดนโยบายควรตั้งอยู่บนฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ ควบคู่กับการสร้างพื้นที่ประชาธิปไตยในการออกแบบและประเมินนโยบาย โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้กลุ่มเปราะบางมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ประการที่สี่ กลุ่มผู้จัดทำให้ความสำคัญกับการพัฒนา "ทุนมนุษย์ทางการเมือง" โดยเฉพาะในระดับผู้นำของทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการความขัดแย้ง ด้วยกรอบคิดแบบการเปลี่ยนผ่านความขัดแย้ง มากกว่าการควบคุมหรือระงับปัญหาเพียงชั่วคราว การลงทุนในกระบวนการเรียนรู้ การวิจัย และการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านสันติวิธี การเจรจาและการสมานฉันท์เชิงโครงสร้างจึงควรเป็นยุทธศาสตร์หลักของรัฐและภาคีความร่วมมือ

ประการท้ายที่สุด กลุ่มผู้จัดทำยืนยันว่า การยุติความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยจะไม่บรรลุผล หากขาดการบูรณาการทางสังคมในเชิงลึกที่ส่งเสริมจิตสำนึกสาธารณะ ความรับผิดชอบร่วม และความเป็นเจ้าของร่วมในประชาธิปไตย การแปรเปลี่ยนวัฒนธรรมทางการเมืองควบคู่ไปกับการปฏิรูป ระบบสถาบันและโครงสร้างทางนโยบาย เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการวางรากฐานของระบอบประชาธิปไตยที่มีเสถียรภาพ มีความยืดหยุ่นต่อวิกฤต และสามารถบ่มเพาะพลเมืองที่มีความสามารถในการคิดอย่างอิสระ มีวิจารณญาณ และสามารถอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายได้อย่างสันติ

การเปลี่ยนผ่านดังกล่าวจำเป็นต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง มีทิศทาง และได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักความขัดแย้งซ้ำซาก และเดินทางไปสู่สังคมประชาธิปไตยที่มีพลวัต ยั่งยืน และมีคุณภาพในระดับสากล

เอกสารอ้างอิง

ธนาคารโลก. (๒๕๖๒). *ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ธนาคารโลก สำนักงานประเทศไทย.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (๒๕๕๘). *การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีดี พนมยงค์. (๒๕๔๗). *คำปรารภและเอกสารประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พัชรินทร์ ปานประชา. (๒๕๖๕). “การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการส่งเสริมความเข้าใจทางการเมือง.” *วารสารการพัฒนาและการเมือง*, ๑๔(๑), ๙๐-๑๑๐.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๖๓). *ประวัติศาสตร์และการเมืองไทยร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ราชบัณฑิตยสภา.

สมชาย ปรีชาศิลป์. (๒๕๖๒). *การสร้างควมโปร่งใสในกระบวนการเลือกตั้ง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธีระชัย บุญมา. (๒๕๖๓). “ผลกระทบของความขัดแย้งทางการเมืองต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย.” *วารสารรัฐศาสตร์และการปกครอง*, ๗(๒), ๔๕-๖๗.

Castells, M. (๒๐๑๐). *The rise of the network society*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Keohane, R. O., & Nye, J. S. (๒๐๐๐). *Power and interdependence* (๓rd ed.). New York: Longman.

สถาบันวิทยาการพรรคการเมืองและการเลือกตั้ง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคาร บี

เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210